

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E.** Berta dohánytörszédjében, **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében, **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában, **Bács-Almásán: Rosenberg A.** czégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 8 kor., félre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési kérelem.

Ama tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, arra kérjük, hogy a lapdíjat mielőbb küldjék be.

Pénzek és egyéb postaküldemények *budapesti címünkre* (Teréz körút 2.) küldendők.

Zmejánovits és társai.

(p.) A szerb radikálisok egyre fokozódó munkakedvvel üzik kisded játékaikat; szüntelenül folytatják aknamunkájukat a nemzeti állameszme, a magyar kultúra és az államhatalom ellen. És teszik ezt azoknak büzdítésére, tanácsára és assistálására, akik állásuknál fogva hivatvák az államhatalmat abban a körben, melyben ez a csunya, galád játék folyik, képviselni, a nemzeti állameszme terjedését s megerősödését előmozdítani és a magyar kulturának az ellenséges területen is utat törni.

Már több ízben rámutattunk arra a csodálatos, megdöbbentő és józan észszel meg nem magyarázható körülményre, hogy a szerb radikálisokat, a magyarságnak eme megrögzött ellenségeit tekervényes utjokban éppen a függetlenségi párt számos vezető alakja támogatja, tologatja. Azok a politikusok, akik a hazafiságot, a politikai függetlenséget, az állami önállóságot leginkább hangoztatják s akik a nemzetiségekkel való együttműködés gondolatától pártpolitikai tak-

tikából irtóznak, — a nemzetiségeknek éppen a legveszedelmesebb fajtájával, a szerb radikálisokkal tartanak fenn barátságot; azoknak öns érdekait, hazafiátlan törekvéseit, bűnös céljait jobb ügyhöz méltó buzgósággal mozdítják elő.

Érthetetlen különösen az, hogy Ujvidék város főispánja és az ő információja folytán gróf Teleki Arvéd orsz. képviselő miért támogatják oly nagy erővel a radikálisok küzdelmét. Kezdetben azzal érveltek, hogy néhai Brankovits pátriárka bűnösen kezelte az egyház vagyonát; később azzal argumentáltak, hogy a pátriárkaváltozás a magyar kulturális érdekeknek fog javára esni. Majd azzal a mesével igyekeztek a kormányférfiakra hatni, hogy a szerb radikális érzelmi orsz. képviselők kilépnek a nemzetiségi klubból s a függetlenségi párthoz fognak csatlakozni. Ahány érv, annyi tévedés. Ha valakire alkalmazható a közmondás, hogy „kutyából sol’ se lesz szalona”, hát a szerb radikálisokra ráillik. Ok azok maradtak, akik voltak: ellenségei a magyarságnak.

Örülünk, hogy ezt most már a függetlenségi párt intőző körei is tudják. Erre vall Kossuth Ferenc lapjában, a félhivatalos „Budapest”-ben megjelent eme feltűnő közlemény:

„Brankovics György pátriárka halála után a szerb kongresszusi választmány, mely kizárólag a radikális párt híveiből áll, az egyházi vagyont leltározván, megjelent abban a nyomdában is, melyben a „Branik” című lapot nyomják és Ruvarác esperest minden tiltakozása dacára elmozdította a nyomda vezetésétől.

Helyébe a választmány Koszovác Mátét tette meg a nyomda gondnokává. Ruvarác esperes birtokháborító pert indított a kongresszusi választmány ellen azon a címen, hogy a nyomdát a zárdafőnökök alapították s az magánvállalat, melyhez a pátriárka hagyatékának semmi köze. Hosszas huzavona után a karlóczai járásbíró ítéletet hozott, mely helyt ad Ruvarác esperes panaszának és őt a nyomda vezetésének élére visszahelyezte. A szerb radikálisok ez ítéletből kifolyólag most *ugy szeretnék feltüntetni a dolgot, mintha a karlóczai járásbíró a kongresszus, illetőleg a magyar kormány ellenőrzése alól ki akarna vonni valamely egyházi vagyont, holott a magyar kormány ellenőrzése a zárdavagyonra is kiterjed*, tekintet nélkül arra, hogy ki kezeli azt. Ez esetben ipari vállalatról van szó, mely rendesen be van vezetve az illetékes törvényszék cégjegyzékében.”

Csakhogy végre a függetlenségi párt köréből is elhangzik az okos szó. Örvendünk, és megnyugvással vesszünk tudomást erről a nézetváltozásról. A függetlenségi párt sok hibát követett már el. A bajnak és veszedelemnek nem egy forrását zudította az ország nyakába. Botlásait nem tetőzheti azzal a, súlyos következményeiben beláthatatlan hibával, hogy a szerb radikálisokat az ország kárára, a magyarság rovására vagyonnal és hatalommal lássa el. Ha ezt megtenné, minden magyar ember megvetését érdemelne meg.

Azt mondják...

*Azt mondják: úgy is elmúlik a mámor,
 A tavasz nem tart egy pillanatig sem.
 A jól megfontolt, a hideg józan ész
 Ne igazza le a balga szerelem!*

*Azt mondják: hogy majd megbánom még
 [százszor]
 Muló varázst, mit hoz a röpke pillanat.
 S ha a forró nyár elsuhan fölöttem,
 Eszembe jutnak az intő szavak.*

*Nem bánom én, ha örökös bus éjjel
 Vak sötétsége is borul aztán rám;
 Egy szerelmes perc édes üdvösségét
 Száz megfontolt szóért oda nem adnám!*

F. Galambos Margit.

A magyar konyha.

A „Bácsmege” számára írta: *dr. Benedek István.*

A messze haladott művészetek hosszú sorában, melyekre az ember esztét és ügyességét pazarul alkalmazta, fejlettségi fokát tekintve, a konyhaművészet nem az utolsó, valamint a főzés mestersége általában a becsültebb mesterségek sorába tartozik, ámbátor valódi hasznát tekintvén, azt az utolsó közé kell sorolnunk, mert bármennyire

magasztalják is a kéjencek a szakács-mesterség kellemeit, azok, kik az élet dolgait nem a kedvesség, hanem a hasznosság szempontjából mérlegelik, ezen mesterséget távol légyen, hogy hasznosnak találják, hanem inkább annak mélyen beható kártékonyosságát ismerték fel.

Általában furesán vagyunk mesterségeink becsülésével, mert társadalmunkban elég esztele nélkül ezeket annál kevesebbre becsüljük, minél hasznosabbak és a legtöbb tisztelettel vagyunk a leghasznontalanabb iránt.

A földműves, a molnár, az ács vagy kovácsnak mestersége távolról sem részesül legnagyobb hasznossága mellett is azon becsülésben, melyet a pusztán fényezésnek szentelt, gyakran hasznatlan vagy káros mesterségek iránt, minő az arany- és ékszerműves, cukrász vagy szakács, tanusitunk.

Már a régiek azt mondák, Innume rabiles morbos miraris, coquos numera! A ki a betegségek sokasága fölött csodálkozik, tekintse a szakácsok számát.

Azon mesterség, mely a tápszerek elkészítése körül azért fáradozik, hogy azokat a szemnek és az inyek kellemessé és csábítóvá tegye, hogy az ételek színe és zamata még azt is evésre bírja, a ki különben már eleget részesült belőle; ez a mesterség, bárminő élvezet okozója legyen, de az egészségnek s magának a hosszú életnek is oly nagy ellensége, a minő elismert dolog, hogy az embereket sújtó száznál több betegség nagyobb része, a táplálkozás fölőlségéből vagy helytelenségéből származik.

A konyhaművészet a gazdagok nehéz podgyása szokott lenni, kik egy a fáradságot ritkán ismerő élet folyamán a válogatott éledelek közepette gyakran nélkülözik az étvágyat, a farsztó munka, az étvágnak ezen legalaposabb gerjesztőjének híjával.

Azonban az asztalnak finomított élvei sokkal fontosabb következményeket szülnek mind az egyes emberre, mind a társadalomnak vele élni szokott azon osztályára, melyet minden nép- és nemzetnél fellelhetünk, ugymint a gazdagokra.

A művészileg elkészített és izesített éledelek a sok evést célozzák és okozzák, mely még az esetben is, midőn falánságig nem fajul, a túltáplálkozást eredményezi. Ilyenkor szervezetünk erejének a legnagyobb részét emésztésre kénytelen fordítani, a többi működések lankadságba esnek, sőt miután étellel terhelten az ember sem testi, sem szellemi munkára nem igen alkalmatos, azért minden egyéb tehetségei parlagon maradnak, vagy legalább a könnyen telhető kifejlődésükre el nem jutnak, s csak emésztésre, s a tápszerek pazarlására szokik a test, a miből vagy a nedvek beteges torlódása, vagy elhízás következik, vagy végre az emésztés is túlterhelve nehéz munkájába befárad és elvész. Ezen következményei a túltáplálkozásnak pedig annál bizonyosabban jelentkeznek, minél inkább szokássá válik a sok evés, minél több gond fordítatik az étkek izesítésére, és minél több csáberővel kínálkozik a finomított tápszerek bősége, melynek a lágy élet ölen fölött lélek ellentállni nem tudván, az emésztő szervek kipihenésére, a koplalásra az akaratnak szükségelt erejével bírnai nem fog.

A természet törvénye szerint egészséges állapotban csupán a fáradsalom által fokozott étvágy igényli a testnek bővebb táplálkozását; azon étel fölőlség pedig, melyet az éledelek csábító ize és kedvessége miatt vesszünk magunkhoz, a szervezetnek, ha nem is ártalmára, de mindenkör terhére válik.

A túltáplálkozásból az elhízás és a betegségek hosszú sora következik.

Báró Vojnits István és a bácsmezei orvosok.

Nyilatkozat.

Pa Zobnaticza, 1908. március 20-án.

Tekintetes Szerkesztőség!

Olvastam becses lapjuk f. é. március 13-án megjelent 11-iki számában „A bácsmezei orvosok válasza báró Vojnits István indítványára” című közleményt.

Szíves közlés céljából — minden megjegyzés nélkül — beküldöm egyrészt a Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövetségnek 1907. dec. hó 22-én Topolyán, a topolyai járásban működő orvosok értekezletén felvett jegyzőkönyvét, minden tekintetben teljesen megegyezőleg, amiképen azt nemcsak a topolyai, hanem idegen (így a szabadkai) járásban lévő gazdaságok birtokosaihoz is — mihez tartás végett — elküldték.

Másrészt a „Középbácskai Gazdák Alkalmi Szövetkezetének” (nem pedig amint az orvosi fiókszövetség nevezi: „a nagybirtokosok egyesülete”) az 1908-ik év január 15-én tartott értekezletén hozott határozatából kifolyólag az ezen alkalmi szövetségnek — végrehajtó bizottsága által az orvosoknak adott feleletét, mely dr. Sárkány János megyei tb. főorvos urnak, a járási értekezlet elnökének lett elküldve.

Kérném mindkettőnek közlését; ez utóbbit annál is inkább, mivel az orvosokon kívül, ennek tartalmát igen kevesen ismerik; ők pedig (t. i. az orvosok) a báró Vojnits indítványa ellenében a közigazgatási bizottsághoz benyújtott védekező válaszukban erre hivatkoznak.

Teljes tisztelettel

L—ch.

***

I.

Bács-Bodrog-vármegyei orvosi fiókszövetség.

Jegyzőkönyv.

Felvétett 1907. dec. hó 22-én Topolyán, a topolyai járásban működő orvosok értekezletén.

Jelenvollak: dr. Sárkány János, járásorvos, megyei tb. főorvos, dr. Rényi József, megyei tb. főorvos, dr. Fenyő József, községi orvos Topolyáról, dr. Ott Konrád közs. orvos Szeghegyről, dr. Kircz Mór községi orvos Bajsáról, dr. Déri Henrik közs. tb. járásorvos Kossuthfalváról, dr. Steinitz Gábor helyettes közs. orvos Bácsfeketehegyről, dr. Gottlieb Ede közs. tb. járásorvos Csantavérről, dr. Wachslér Ede közs. orvos Pacserről és dr. Tóth-Árvai Márk közs. orvos Kishegyesről.

Gyomorbajok, a nedvek torlódása, gyuladások és daganatok, gutaütés és köszvény leginkább ezen zavaros forrásból erednek: mindazáltal nem kevésbé súlyosak következményei még akkor is, ha valódi betegséget nem hoznak létre.

A fölös táplálkozást nyomon követi a lustaság, mely a megterhelt test bágyadtságának szükséges következménye, a lustaság pedig, eltekintve attól, hogy a latin közmondás szerint az ördög párnája, és sok erkölcsi rossznak böven termő talaja, de ezenkívül a testi és lelki erőnek és kifejlődésnek egyaránt legyőzhetetlen gátként áll útjában, s az asztal finomított élvezetéről ismeretesekek, hogy az érzék hatalmát, valamint a férfias bátorságot egyaránt korlátozzák. Ennélfogva a társadalom azon osztálya, mely az ingyencedésnek kelleltnél több tét enged, miután vagyoni viszonyainál fogva a nép többi osztályainál magasabb művelődési fokra van képesítve, annál fogva valóságos időben a nép tömegének kormányzatára, vezérlésére és példaadásra van hivatva, a torkosság elvei által azonban eltörpülve, ezen természetes hivatásának megfelelni képtelen, s a gondviselés által a nagy tömegnek, a népnek reája bizott ügyét győzelemre vinni nem képes.

Már rég észre vették az állambölcsek azt, hogy a magasra emelkedett nemzetek akkor jutottak bukásukhoz legközelebb, a mikor az érleli szerekben való fényűzésnek és pazarlásnak adták oda magukat: a lukullusi lakomákat a hajdani Róma döntének előestéjén tartotta, valamint Lykurgus népe mindaddig győzhetetlen maradt, míg barna levesével meg tudott elégedni.

„Nem is pusztán a nagy fényűzés okozza az államok döntését, — mondja Helvéciának egy híres

Az értekezletet egybehívó dr. Sárkány János üdvözli a megjelent kartársakat és a jegyzőkönyvvezetésével dr. Tóth-Árvai Márkot bizzam meg.

T á r g y:

A bácsbodrogvármegyei orvosi fiókszövetség elnökségének átirata a nagybirtokosok cselédségének gyógykezelési díjáról, valamint a külterületi házi-orvosi díjakról.

Következő határozatot hozták:

1. A Topolya környékbeli uradalmaknál uradalmi, házi-orvosi és látogatási díjakra nézve a tételek:

Kiss Lajos urad. cselédségnél 140 korona általán, házi-orvosi díj 100 kor., vagy látogatási díja egyenként —.

Báró Vojnits István urad. cselédség 300 kor. Vojnits Béla urad. cselédség 200 kor., házi-orvosi 200 kor., látogatás 20 kor.

Vojnits Simon urad. cselédség 200 kor., házi-orvosi 200 kor., látogatás 20 kor.

Lebach Péter urad. cselédség 250 kor., házi-orvosi 200 kor., látogatás 20 kor.

Ily. Vojnits Pista urad. cselédség 200 kor., házi-orvosi 150 kor., látogatás 15 kor.

Törley Gyula urad. cselédség 200 kor., házi-orvosi 150 kor., látogatás 15 kor.

Özv. Vojnich Máténé urad. cselédség 200 kor., házi-orvosi 150 kor., látogatás 15 kor.

Fürst Salamon urad. cselédség 100 korona, házi-orvosi 150 kor., látogatás 15 kor.

Kovács László urad. cselédség 200 korona, házi-orvosi 200 kor., látogatás 20 kor.

2. Bajsza környékén levő uradalmak tételei:

Özv. Fernbach Antalné cselédségért 100 kor.

Bergel József „ 120 kor.

Lebach Péter „ 200 kor.

Vojnich Sándor örökösei „ 100 kor.

Lebach János „ 200 kor.

Özv. Geyer Henrikné „ 200 kor.

Vojnits Jakabné „ 300 kor.

Vojnits Zs. örökösei „ 100 kor.

Wámoscher Mihály „ 150 kor.

Lebach László „ 200 kor.

Ungár Pál „ 100 kor.

Löbl Salamon „ 150 kor.

3. Kossuthfalva környékén levő uradalmak tételei:

Pilaszanovits József cselédségért 200 kor.

Fernbach Erzsébet „ 200 kor.

Fernbach János „ 200 kor.

Lebach Antal „ 150 kor.

Ungár Pál „ 100 kor.

Ungár Lajos „ 200 kor.

Bezeredy István „ 100 kor.

Ungár József és Béla „ 150 kor.

tanára — hanem a fényűzéssel együtt haladni szokott elsatnyulása a nemzet azon fiainak, kik a vesztély napjain hivatva vannak vitézségük és bátorságuk által a közös hazát megvédeni, vagy legalább földieit arra vezélni; a haza azon gyermekeinek elkorcsosulása okozza a bukást, kiknek ép és erős alkotásra volna szükségük, hogy elméjük erejét a szükség nagyságához mérve az állam hasznára szentelhessek. A népek elkényeztetett vezetői döntik azokat romba, s az imént hódító nemzedéket juttatják sanyaru rabszolgaságra.

Nemzetünk az ő ujabbkori iránya szerint felkarolta újra a nemzetnek méltatlanul elhagyott jelvényeit. A nemzeti nyelv és irodalom művelésével megkezdte a nemzeti kultúrát, valamint őseink viseletét újra magára öltvén, alakilag is felmerült a népek ocaánjából, mely őtet egy szigorú végzet büntetése, de még inkább önnön vétké, az önelhagyás következtében már-már elnyelte.

Azon tényezők között, melyek nemzetünk jó vagy rossz tulajdonait eredményezik, nem foglal utolsó helyet, az öröklött étkezési mód, s az ételek saját modorunk szerint történő elkészítése, vagy is a magyar konyha és ennek bevett szabályai. Pedig, hogy az ételek minősége minő következtessen határozza az ember jellemét, valamint nemzetünk egyes jellemző vonásait, ugymintharciaságát, viszontagságban kitartó erejét, természetes esztét, derűltégre hajlandó kedélyét, legfőképp erőteljes és mesterkéletlen táplálkozásának köszönheti. És valóban a magyaros éledelek távol vannak a német konyha ellágyító édességeitől, a francia étkek izgalmas hatású fűszereitől, az angol modern étkek darabos és véres izlésétől, melynek következménye a művelt britnek mogorva és szív-

4. A fenti megállapított díjtételek valamennyi orvosfiókszövetségi tagot kötelezik, ennél kisebb díjért senki sem vállalhatja el a jegyzőkönyvben körülírt orvosi teendőket.

5. Amennyiben az érdekelt uradalmak vagy családok eddigi orvosuk helyett másik orvost kívánának alkalmazni, orvos-fiókszövetségi tag az 1908-dik évben csak az 1., 2. és 3. pontokban megállapított díjak kétszerese ellenében fogadhat el alkalmaztatást. Kivételt képeznek a látogatási díjak: ezek csak egyszeresen számítandók.

6. Minden külterületi látogatáskor az illető orvos az uradalom részéről állásának megfelelő tisztességes természetbeni fuvarát igényel; különben jogosult ily fuvarát az uradalom számlájára felfogadni.

7. Balesetek gyógykezeléséért külön igénye van a kezelő orvosnak az országos gazdasági munkás- és cselédség-pénztár által fizetendő díjakra.

8. Jelen jegyzőkönyv a bácsbodrogvármegyei orvosi fiókszövetség elnökségének küldendő be az érdekelt uradalmakkal való közlés végett.

Felolvastatván, valamennyi résztvevő aláírta. Km.

Aláírások.

II.

Középbácskai Gazdák Alkalmi Szövetkeze.

A bácsmezei orvosi fiókszövetség T. Elnökségének

B.-Topolya.

A „Középbácskai Gazdák Alkalmi Szövetkeze” a f. év január hó 15-én Szabadkán tartott ülésén megbizta végrehajtó bizottságát, hogy a tagjai egy részének megküldött múlt év december 22-iki jegyzőkönyvi kivonatára vonatkozólag T. Cimednek a következő választ adja:

Első sorban általánosságban ki kell emelnünk, hogy az átiratukban foglalt megállapodások arra engednek következtetni, hogy az orvosi fiókszövetség az új gazdasági cseléd törvénynek a gazdákra rótt azon újabb megterhelését, — mely szerint a mezőgazdasági cselédeket és ezek családtagjait betegség esetén a gazda saját költségén gyógykezelni tartozik — a maga javára kihasználni igyekszik.

Méltánytalannak tartjuk ezen eljárást annál is inkább, mert a fentnevezett jegyzőkönyvben felsorolt gazdaságok legnagyobb részében az új cseléd törvény meghozatala előtt is az összes cselédség és családtagjaik gyógykezeltek, úgy hogy orvosi munkatöbblet alig fog mutatkozni.

telen jellemén meglátszik: hanem növényi és húsféle táplálékot helyes arányban egyesítve juttatván, egyrészt az erő kifejlésének anyagot szolgáltat, másrészt az ész fejlődésének útját nem állja.

Dacára minden oldalú előnyeinek, a magyar konyha ősi jogaiba való visszahelyezésére köztünk senki sem eszmél, s hazai életünk kitünőbb polcain kénytelen ez, a francia és egyéb zagyva konyhák helyett odaengedni, megléve kétség-telenül bennünk még egy része nemzeti sajtáságaink iránt való azon indolenciának, mely hazai nyelvünket és viseletünket velünk habár ideg is el tudá feledtetni.

A jobb észre felébredett nemzet hévvel karolá fel nyelvét és viseletét, de hogy a további elkorcsosulástól még sikerebben óvhasa magát, kétség-telenül egyéb nemzeti sajtáságait sem kellene felednie, de különösen ősi asztalát jogaiba visszahelyezni és tiszteletben tartani.

Az elkorcsosodás ezer okozói között vakmerőség azt hinnünk, hogy a német vagy a francia eledel ereinkben igaz magyar vére válják, mit a francia konyhának köztünk gyakori pártolói igazolni nem is igen látszanak.

„Jeleljétek ki nékem — mondá Frank Péter a nagyhiú tanár — a világ legedzettebb és legvitézebb népét, melynek egészsége vetélkedjék bár az első emberek testi és erkölcsi romlanságával és ha e nemzetségnek valami rossz szelleme akad, ki őtet egyszerű és természetes tápszerreitől elterelvén, kéjelgő ingyeredésre szoktatja, mielőtt napjaim leáldoznak, bizonyos, hogy e nemzet fiainak minden izmait ellankadva és legnemesebb erkölceit a legrosszabbakra változva fogom tapasztalni.”

Sérelmes reánk nézve azon határozatuk, hogy a fiókszövetség — anélkül, hogy bennünket erre felhívtak volna, — tehát ami közreműködésünk nélkül *önként és önkényesen* veti ki reánk a sarcot, de sőt az egyes gazdasági területeket önkényesen, ami meghallgatásunk nélkül úgy osztja be az egyes körzetekbe, hogy a gazdasági területek egy részét nem az ehhez közelebb, hanem a távolabb fekvő község orvósának kerületébe sorozza.

Szóval: az orvosi fiókszövetség mintegy *dictatori hatalmat* gyakorol felettünk, mint valami törvényen kívül álló felsőbb hatóságunk, amelynek rendeleteivel szemben nekünk csak a vak engedelmesség volna a kötelességünk.

Mert jól meg kell jegyezni, a megyei orvosi fiókszövetségnek a saját iniciatívájából küldött átirata, *nem a javaslat* hanem a *végleges és minket föltétlenül kötelező határozat jellegével* bír.

Az ily eljárás nemcsak, hogy sérelmes, de nélkülözi a komolyság jellegét is; mert azt csak nem lehet komolyan vitatni, hogy a gazdasági területek *önkéntes* beosztása és a gyógykezelési díjak *önkéntes* kivételése az egyes földbirtokosokat jogilag kötelezhetné!

Hogy az átiratban közölt megállapodások nem a *javaslat*, hanem a *véghatározat* jellegével bírnak, mutatja az átirat egész tartalma, amelyből különösen kirívóak:

a) az átirat 4.) pontja, melyben az orvosi fiókszövetség gondoskodni akar arról — amennyiben módjában áll — hogy a tagjai a szövetségnek megállapodásait betartsák.

A szövetség tagjai által aláírt átirat 4.) pontja ugyanis az orvosi fiókszövetség tagjait határozottan kötelezi, hogy a megállapított díjakon alul orvosi teendőt ne végezzen.

b) de még felülből és a gazdának vélt kényszerhelyzete kiaknázását célzó az átirat 5.) pontjában foglalt azon rendelkezés, mely szerint „amennyiben az érdekelt uradalmak vagy családok eddigi orvosuk helyett másik orvost kívánnak alkalmazni, orvos-fiókszövetségi tag az 1908 ik évben csak a megállapított díjak kétszerese ellenében fogadhat el alkalmaztatást.”

A megyei orvosi fiókszövetség — úgy látszik — felejté, hogy az orvos alkalmazása *bizalmi kérdés*; így felejté, hogy egyik-másik családra egy kijelölt orvost ráoktrojálni teljes absorbeálása egyesek azon *természetes jogának*, hogy azt az orvost alkalmazza, akiben legjobban megbízik.

Minden alapot nélkülöz, az egyes gazdaságokra kirótt orvosi díj, mert az sem a birtok területé, sem távolságát, sem a családok számát, sem azon körülményt nem veszi tekintetbe, hogy a legtöbb gazdaságban a beteg családok eddig is az új törvénynek megfelelőleg gyógykezeltettek.

Kimondta fentnevezett gyűlés, hogy a gazdák vidékenként csoportosulva, körzeteket alkotva a t. orvosszövetség újabb felhívására együttesen értekezletet tartson, és igyekezzen méltányos megállapodásra jutni.

A zobnaticai körzetre vonatkozólag tudomására hozzuk a t. fiókszövetség topolyai tagjainak, hogy Zobnaticának, mint Szabadka városához tartozó praediumnak van Nagyfényen hatósági orvosa, ki gyógyszerterelési joggal is fel van ruházva és beteglátogatási díjjai hatóságilag szabályozva vannak. A hatósági orvos lakhelye Vojnich Simon és Lebach Péter szállásaitól Topolyával egyenlő távolságban, Vojnich István, Törley Gyula és az azt környező birtokokhoz pedig csak 2—3 km-rel van Topolya közelebb. Ezekből kitűnik, hogy a zobnaticai körzet nincsen azon kényszerhelyzetben, hogy a fiókszövetség által reá kivett orvosi díjakat és az ehhez kötött feltételeket elfogadja.

A fentiekből önként következik, hogy t. Cimed átiratában foglaltakat magunkra nézve kötelezőnek el nem ismerjük és felkérjük, hogy újabb méltányos megegyezés végett az érdekelt birtokosokat községi érdekcsoportok szerint hívják meg.

A „*Középbácskai Gazdák Alkalmi Szövetsége*” nevében a végrehajtóbizottság.

Kelt Szabadkán, 1908. január 20-án.

Lebach Péter s. k., Törley Gyula s. k.,
jegyző. elnök.

Egy esperes nagylelkű adománya.

— Saját tudósítónktól. —

Bácsborsód, 1908. március 23.

A múlt héten tartotta a bácsbokodi hitközség gyűlését, melyen a templom nagyobbitás tervét beszélték meg, *Kuts János* esperes-plébános előterjesztette a különböző terveket, melyek közül a 90,000 koronás terv legjobban tetszett a hitközségi tagoknak s *Tomanovits György* hitközségi elnök indítványára az lett elfogadva. Ekkor felült *Kuts János* esperes-plébános s nyomban a helyszínén *2500 koronát tett le az egyházgondnokok kezébe a templomépítés céljára.*

A hitközségi tagok, élükön *Tamanovits György* világi elnökkel a legnagyobb ovációval fogadták az esperes eme nagy áldozatkészségét, de még nagyobb lett örömük s lelkesedésük, midőn *Kuts János* esperes kijelentette, hogy 20,000 korona 3 százalékos kölcsönt ad a hitközségnek a templomépítés biztosítására. Leírhatlan volt a jelenet, midőn a hitközségi tagok könnyezve köszönték meg a fenkölt gondolkodású, nemes-szívű esperesnek eme áldozatkészségét szeretet hívei irányában. Bácsbokodon tehát nemsokára díszes templom fogja hirdetni Isten dicsőségét s ezen buzgalom s áldozatkészség a híveket is adakozásra fogja serkenteni, hogy a templomépítés ügye minél hamarabb befejezéshez közeljedjék.

Anonymus.

A csantavéri gazdagylés.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Csantavér, 1908. március 22-én.

A bácsmegeyi gazdasági egyesület Csantavéren f. hó 22-én gazdasági vándorgyűlést rendezett.

A gyűlésre *Latinovits Pál* egyleti elnök *Günter Ferenc* igazgató, *Imhoff József* titkar, *Hesz Márton* egyleti megbízott és *Szendelbach szentfülöp*i gazdaköri kiküldött jelentek meg mint vendégek.

A csantavéri vasuti állomáson diszhosszu kocsisorral és nemzeti színű lobogókkal várták a vendégeket, kiket a csantavéri gazdakör lelkes alelnöke *Ozsvár Péter* üdvözölt rendkívül szívélyesen. A beszédre *Latinovits Pál* elnök felelt.

Ezután megindult az impozáns menet, mely úgy vette ki magát, mintha valamely „szerelet képviselő” kísérték volna. A nagy szél büszkén lobogtatta az ujdonat-új zászlókat.

A döcögős ut, mely a vasuttól a városig visz, körülbelül háromnegyed óráig tartott.

A csantavéri gazdakör előtt nagy néptömeg volt egybegyűlve, éen a helybeli kitűnő tambura zenekarral, mely a Rákóczi induló hangjai mellett a nép éljenzéseitől kísérve, fogadta a vendégeket.

A gazdakörben *Szokola Gyula* jegyző, gyönyörűen átgondolt és igazi szónoki hévvel elmondott üdvözlő beszéddel fogadta a vendégeket, hangsúlyozván, hogy a csantavéri gazdakör a vármegyei gazdasági egyesület szép példáján indulva alakult meg, feadatául tízven gazdáinkat tömörülésre s a gazdasági fellendülésre buzdítani. Üdvözölte a megyei gazdasági egyesület, mint a gazdák ügyeinek, előmozdítóját. Majd megköszönte, hogy a csantavériakat meglátogatták.

Lelekes éljenzésektől kísért beszédre *Latinovits Pál* elnök mondott köszönetet, hangsúlyozván a gazdasági összetartozandóság fontosságát s örömeinek adott kifejezést, hogy a gazdák megértették a vármegyei Gazdasági Egyesület jóakaratu felhívását. Buzdította a további munkásságra a csantavéri gazdákat. A lelkes éljenzésként kísért beszéd után *Latinovits Pál* elnök felhívta gazdatársait, hogy miután vasárnap van, s minden ténykedésnél a jó Isten segítségét kell igénybe venni, menjünk misére; mely felhívásnak nagy örömmel tettek eleget.

A misét *Szendelbach* helybeli segédlelkész igen szépen celebrálta, a gazdaköri jegyzőnek, ki egyszerűsággal tanító is gyönyörű orgonakísérete és éneke mellett.

Előzőleg azonban *Szokola* jegyző házánál fényes reggeli volt, melyet a ház kedves szeretetreméltó urnője a bájós házikisasszonnyal rendkívül szíves vendégszeretettel szolgáltattak. Eközben megjelent *Császár Péter*, a járás érdemű főszolgabírája, *Varga* topolyai uradalmi ispán, mint uradalmi kiküldött kíséretében.

A mise után a társaság a gazdakörbe vonult, hol *Göcsz* gazdaköri elnök lelkes és szép beszédben üdvözölte a vendégeket.

Utána *Latinovits Pál* elnök mondott hosszabb beszédet, hangsúlyozva a gazdakörök és vándorgazdagylések fontosságát, felhívta a gazdák figyelmét a gazdasági haladásra, és a belterjes gazdálkodási rendszerre és az állattenyésztés fontosságára. Beszédét zajosan megéleljenezték.

Ezután *Günter* igazgató tartott igen szép és tartalmas értekezést az okszerű talajmivélésről. Gyakorlati példákkal, részben a *Herrmann-féle* tengeri termelést is például felhozva. Előadását osztatlan elismerés és éljenzés kísérte.

Ezután *Imhoff József* titkar tartott sikerült népies előadást az állattenyésztés- és tejtermelésről. Igen szépen adta elő, mily óriási a különbség pénzügyi tekintetben is a tejgazdaság és a tehenészet s jószágtenyésztés körében, a nyugati fajú tenyészállatok és a rendszertelen kevert fajú jószágok között. Ezt számszerű, gyakorlati adatokkal is kimutatta. — Lelekesen megéleljenezték.

Ezután következett az ünnep fénypontja, *Törley Gyula* és *Vojnits Simon* díszoklevélének átadása, kiket a csantavéri gazdakör érdemeik elismeréséül a kör dísztagjaivá választott. *Göcsz* gazdaköri elnök szép beszéd kíséretében adta át az ünnepeltnek, óriási éljenzések közt, az okleveleket.

Utána *Latinovits Pál* gazdasági egyleti elnök hosszabb beszédben fejtette ki azon elévülhetetlen érdemeit, melyeket *Vojnits Simon* és *Törley Gyula* a bácsmegeyi gazdálkodás fellendítésére kifejtettek, s azon önzetlen ténykedést, mely végtelen hála kötelezte irányukban a megye gazdaközönségét és egyleteit. Percekig tartó éljenzés kísérte az elnök beszédét.

Az ünnepeltnek nevében *Törley Gyula* igen szép, magvas beszéddel köszönte meg a nem várt kitüntetést s hangsúlyozta, hogy örömmel tette meg mindég minden lehető társa és rokona *Vojnits Simon*mal együtt gazdatársai ügyének előmozdítására. A jövőben szíven fogja hordani a gazdák érdekeit. Beszédét zúgó éljenzés követte.

Ezután *Latinovits Pál* elnök éljenzések között az ülést bezárta és felhívta a gazdakör tagjait, hogy jöjjenek a város melletti üres telekre a *Cormik-féle* különféle gépek bemutatására. Nagy néptömeg volt már künn, hol a *Cormik-gyár* főmérnöke és szerelője vezetése mellett szakszerű kísérletek tétettek, melyek jól beváltak.

Fél egy óraker 200 feritékü izletes ételű és italu bankett volt. A felköszöntök sorát *Latinovits Pál* elnök nyitotta meg, éltetvén *Darányit*, mint a gazdák önzetlen barátját. Utána *Göcsz* elnök *Latinovits Pál*t, mint fáradhatatlan elnökét a megyei gazdasági egyesületnek, éltette. *Latinovits Pál* elnök a csantavéri gazdaközönséget, *Günter* igazgatót a gazdakört, *Ozsvár* alelnök *Günter* igazgatót, *Faragó* a gazd. egyesület buzgó tagja *Császár* főbíró, *Gyenes* plébános *Latinovits Pál*t, *Császár* főbíró *Törley*t, *Vojnits* Simont, *Szendelbach* szentfülöp gazdaköri tag a csantavérieket, *Hesz Márton* csantavéri gazdaközönségét. Végre *Latinovits Pál* elnök megköszönte a szíves vendéglátást, elbucszott a társaságtól lelkes éljenzések és a Rákóczi-induló hangjai mellett. Hosszu kocsisortól kisérve az oromi állomásra hajtottak, egy szép és feledhetetlen nap kellemes emlékeit vivén magukkal.

Gyermekelőadás Monostorszezen.

— Saját tudósítónktól. —

Monostorszeg, 1908. márc 24-én.

A monostorszegei állami elemi iskola tanítótestülete, élén *Gubicza Kálmán* igazgatóval f. h. 21-én és 22-én színelőadást rendezett az intézet tanulóival. A jövődelmet az iskolai könyvtár gyarapítására fordítják. Ezen előadás azonban Monostorszezen a hasznos cél mellett valószínűleg nemzeti kulturmissziót teljesít. A község $\frac{3}{4}$ része sokác, a többi vegyest magyar és német. A rendezőség igen helyesen a nem magyarajku gyermekeket szerepeltette leginkább, hogy demonstrálja, mennyire haladnak azok a magyar nyelvben. És hazafias örömmel konstátálhatjuk, hogy az eredmény, melyet az intézet e tekintetben felmutat, valóban meglepő. A szép magyar szó oly pompásan, oly tisztán pergett le a német sokác gyermekek ajkáról, hogy alig lehetett megkülönböztetni őket a magyar gyermekektől.

Mindhárom előadást szépszámu községség hallgatta végig és minden magyar érzésű kebelét gyönyörrel töltött el. Bevezetésül a tanulók a nemzeti zászló körül csoportosulva a *Kossuth* dalt énekeltek. Négy ügyes kis vigjáték között különféle nemzeti dalok és szavallatok mulattatták a községséget. Az előadások egytől egyig sikerültek és a községség avval a tudattal távozott, hogy a helybeli állami iskola feladatának magaslatán áll és a

magyar szónak hathatósan tör utat az idegenajkuak között.

Örömmel említtük meg itt, hogy a helybeli iskolában az előadás tisztára magyar. Más szót a gyermek az iskolában nem is hall. Az első év végén az idegenajku gyermekek már szépen irnak, olvasnak és beszélnek magyarul és családjukban is terjesztik a magyar szót. Ez a generáció, majdan kikerülve az iskolából, jól beszél magyarul, és megkedvelve a nyelvet, megkedveli e haza intézményeit is és hű fia lesz Magyarországnak. A nemzetiségi kérdésnek és a magyar kultúra jövőjének tengelye az elemi iskola. A monostorszezi iskola ime megmutatja, mennyit lehet e téren elérni céltudatos munkával, ernyedetlen buzgalommal. Igaz, hogy ehhez szükséges egy oly hazafias érzésű, fáradhatatlan munkáju pedagógus, a milyen ezen iskola igazgatója Gubicza Kálmán és olyan tanítótestület, a mely vezetőjének nemes és hazafias intencióját megértve, támogatja nehéz munkájában.

A monostorszezi állami elemi iskola ez alkalommal is részszolgált a feltétlen elismerésre.

Gratulálunk a szép eredményhez és kívánjuk, hogy továbbra is adjon a gondviselés nekik erőt és lelkesedést a szép munka folytatására.

dr. s. i.

HIREK.

Egy öreg honvédről.

II.

A kastélyt hatalmas tüztenger közepén látam viszont.

Nem akarom Önt azzal untatni, hogy e kép láttára szívemre borult érzeteimet lefessek s csak röviden jegyzem meg: hosszú életemnek ezek voltak legborzasztóbb percei és ha a kellő pillanatban két izmos kar meg nem fog a tűzbe vettem volna magamat.

Az első benyomástól keletkezett érzetek hatásából két fületsiketítő ropogás szabadtott fel. Az első az összedülő ház, a másikat a rációk sortüze okozta — mindkettő rettentő pusztítást vitt véghez.

A rációk ugyanis, látva jöttünket visszavonultak és elfoglalták eme dombot, hol jó fedezetet találtak, míg mi szabadon ki voltunk szolgáltatva golyóknak. Meggöngyöltem a szerencsétlenségtől, mely menyasszonyomat és övét érte, fásultan néztem ép a rémes pusztulást, melyet a rablócsorda első sortüze a magyar csoportban tett, mikor egy kéz vállon érintett; megfordulva, jegyem bátyja állott előttem, ki kormosan és csak nagy égési sebek árán menekülhetett ki az égő házból — mint később megtudtam a sok közül *egyedül*.

Kinos volt a délceg ifjut ily állapotban viszont látni, ám még kinosabbak voltak szomoruan csengő szavai, melyeket az égő kastélyra mutató hozzám intézett.

— Itt bent kellett elpusztulni hagynom mindkettőjüket — Öt és atyámat — de ne busuljunk, hanem bosszúra fel. — Ők a hazáért haltak s reményem nem sokára viszont látom őket.

Szegény fiu! Bizonyára nem sejtette akkor még, mily hamar válnak valóvá utolsó szavai.

A honvédek ezalatt harcra nem képeztek és lassan előre nyomultak, a domb felé. Mi ketten, a hozzánk legközelebb levő századhoz csatlakoztunk, hol a bosszuvágytól sarkalva a legsűrűbb golyózáporon át rohantunk a lejtőn fel. Háromszor verték vissza rohamunkat és mi negyedszer támadtunk, mikor mellettem harcoló barátom golyótól találva lábam elé rogyott. Lehajoltam hozzá, ő haldokolva sugta fülembe:

— Harcolj tovább . . . én helyettem is . . . a magyar szabadságért . . . Vezéreljen a magyarok Nagyszonya. Ég . . . ég veled!

Arcomba szökő vére elkeseredésemet a végletekig fokozta; kerestem a halált. Az előttem elhullt zászlótartó kezéből kicsavartam a zászlót és mivel akkor még nem bírtam jól a magyar nyelvet, németül hörögtem az utánnam nyomuló honvédeknek:

— Mir nach! Für Freiheit und Vaterland! Egy menyörgésszerű „rajta“ volt a felelet és gátat szakító áradatként hömpölygött a század a lejtőn fel. Egy szakaszra fogva bár — de felértünk.

E helyen hol mostan ülök tüztem be a lobogót, testemmel védve a hangyarajként reánk tuduló rációktól. A sűrű vágások miatt karom mind jobban gyöngült, torkom égett a szomjúságtól s az égő ház lángjaitól kísértetiesen megvilágított csatátér, mint jobban elhomályosult előttem — végre elaléltan rogytam le.

Am csakhamar felriadtam Damjanich érces hangjára:

— Itt vagyok fiuk! Csak derekasan rajta! Mienk a győzelem.

Összegyűjtve utolsó erőmet, feltápáskodtam, görcsösen belekapaszkodva a letűzött zászlórudjába s lázas érdeklődéssel lestem a harc utolsó részleteit.

Damjanich előttem harcolt; négy ujnyi széles kardja hová csapott halomra hullatta az ellenséget, melyet mind lejjebb és lejjebb szorítottak a derék honvédek, míg végtére csufos futásra kényszerítettek.

Ekkor bukkant fel, biborpirban égve a nap a láthatáron s gyönyörű glóriával aranyozta meg a rongyá szakadt nemzeti trikolt.

S én ezen a helyen, hol elgyengültem a zászlóudba fogodva állottam, a feltűnő nap és az égő kastély lelohadó fénye között, megfogadtam a Mindenhatónak, hogy a magyarok szent ügye szolgálataiba ajánlom fegyverem, mely fogadalmat hűségesen meg is tartottam, végig küzdve a szabadságharcnak legvéresebb ütközeteit.

Két lábamat vesztettem el, számtalan seborítja testemet, sebeim mind begyógyultak, kettőt kivéve, melyek azonban nem testi, hanem lelki sebek — az egyiket akkor kaptam, mikor jegyemet vesztettem el, a másikat, mikor Világosnál leraktam a fegyvert.

Azóta hat évtized tűnt le az idő vészes szárnyain, de ha a magyarok mai politikai viszonyaira tekintek, összeszorul szívem, nehéz gond aggaszt, mert az ég megint boros, a menyörgés, villám . . . lás . . . újra . . .

Utolsó szavai mint elhalóbbak, értetlenebbek lettek s a végét csak magának mormogta halkán fogai között; azután hirtelen összerázkodott és mintha ott se lettem volna, egy bucsuszó nélkül elhagyott, hatalmas lendületekkel keletnek haladva.

* * *

Az idő későre járt már, hideg szél süvített át a mezőn, összebb huzva köpenyemet még nyomottabb hangulatban mint jöttem, tértem haza.

Mihálovits Aladár.

Frigyes főherceg és családja Bácsme gyében. Frigyes főherceg és neje *Izabella* főhercegnő, valamint gyermekeik a napokban Hercegszántó határához tartozó „Béda“ nevű uradalmi területre érkeztek, ahol szalonkára vadásztak.

A róm. kath. klerus köréből. *Mamuzsich* Félix szabadkai plébános, kerületi esperes az esperesi hivatalról lemondott. Az így megüresedett tisztségre *Hegedüs* Lénárd bajmoki plébános nevezték ki az érsek. — *Schnobl* Ferenc Bácsszentivánról Apatinba káplánnak helyeztetett át. *Pécsy* Béla zentai káplán a Zenta—alsóvárosi plébánia szolgálatára lett kirendelve. *Léh* Mátyás apatini káplán betegsége miatt hosszabb időre szabadságot kapott.

Bérmálás Bácsme gyében. Dr. *Városvy* Gyula érsek ezidén is kiosztja Bácsme gyében a bérmálás szentségét. Még pedig a következő sorrendben: Május 28-án *Szabaukán*, 29-én *Bajmokon*, 30-án *Bácsszentivánon*, 31-én *Szondon*, Junius 1-én *Doroszlón*, 2-án *Militicsen*, 3-án *Gomboson*, 4-én *Bácsordason*, 5-én *Hodságon*.

A titeli Tiszahid céljaira Tittel község — mint levelezőnk írja — az eddig megszavazott 100,000 koronán kívül a napokban újabb 50,000 koronát szavazott meg. *Mozsor* község 10,000 korona, *Tündéres* község pedig 12,000 koronát szavazott meg. A járás többi községei is hozzá fognak járulni a hidépítés költségeinek fedezéséhez.

Tűzveszedelem Topolyán. Ipacs Bálint topolyai lakos 12 éves János nevű fia — mint levelezőnk írja — cigarettázás közben az udvaron levő szalmakazait felgyújtotta és az teljesen leégett. Vasárnap lévén, élénkebb, népesebb volt az utca, a járókelőknek köszönhető, hogy az egymás mellett levő nádas házak ki nem gyulladtak. A tűz jelzésekor a tűzoltók azonnal megjelentek a laktanyán, de a község házában egyetlen elfogatos sem volt és így a tűzoltóság a fecskendőkkel későn érkezett, de szerencsére nagyobb baj nem támadt. Megrovandó az előjáróság, hogy a tűzoltóság főparancsnokának dr. *Czirák* György Gábornak számtalan felszólalása az elfogatosok készenléte iránt figyelmen kívül hagyott. Így tehát minden alkalommal előfordul, hogy éppen azon pillanatban, amikor leginkább szükség van az elfogatosokra, egyetlen egy sem áll rendelkezésre.

A zentai Tiszahid teherpróbájának megajtése iránt kiküldött bizottság megejtette a teherpróbát és a vashidra rakott teherrel az elhajlások olyanok voltak, amelyek a hid teherképességének megfelelnek. A vashid a gyalogforgalom számára szombat délután átadott 2 napra, vagyis hétfőn délutánig, amíg a vásár tartott.

Fizetése képtelenség Titeien. Grabuer József titeli fűszerkereskedő fizetése képtelen lett. Tartozása 12,000 kor. Az aktívák alig rugnak valamire.

Főszolgabírói hivatal Adának. Adán mozgalom indult meg, hogy a zentai főszolgabírói hivatalt Adára helyezték át.

A zentai izr. nőegylet március 23-án, az Eugen szállodában halastélyt rendez.

A palánkai polg. iskola köréből. Dr. Szökéné Stuknovits Máriát a közoktatásügyi miniszter lpolyágról a palánkai polgári iskolához helyezte át.

Egy tanintézet tanulmány kirándulása. A palánkai állami polgári leányiskola május végére tanulmányi kirándulást tervez. A tanulmányi kirándulás célja a növendékek földrajzi, történelmi és néprajzi ismereteinek gyarapítása. Utirány: Palánkától Orsováig hajón az Al-Duna, s különösen a Kazán-szoros megtekintése. Orsováról kocsin kirándulás Herkules fürdőre, hol egy napig időz a kiránduló csapat. Onnan vasuton vissza Orsovára, Ade Kaleh sziget megtekintése után hajón vissza Palánkára. Időtartam 3 nap, mely alatt a növendékek 2 tanítónő gondos felügyelete alatt egyszerű, de jó ellátásban részesülnek. Hajón I. osztályon, vasuton a III. osztályon utaznak s mindenütt az elérhető legnagyobb kedvezményben részesülnek. Szülők vagy az intézet volt növendékei is részt vehetnek a tan. kirándulásban, kik azonban a hajón, illetve vasuton nem kapnak kedvezményes jegyet; de pl. elszállásolás, fürdő, étkezés stb.-nél ugyanoly kedvezményt nyernek, mint a növendékek. Jelentkezni lehet a polg. isk. igazgatójánál legkésőbb m. j. 1-ig. — A tan. kirándulás vezetője: Gosztonyi Margit. Az intézet tanulmányi alapjának kamataiból egy IV. osztálybeli jó viseletű, szorgalmas tanulót fog az intézet a tanulmányi kirándulásra elvinni.

Magyarokanizsa — rendezett tanácsu város. Magyarokanizsa nagyközségnek rendezett tanácsu várossá való átalakítását a belügyminiszter megengedte. Az engedély kieszközölésében nagy része van *Fernbach* Károly főispánnak és *Lovász* Márton orsz. képviselőnek, akik iránt az új város lakossága — mint értesülünk — méltó módon fogja halálját kifejezni.

Gyilkossággal vádolt ügyvédjelölt fölmentése. Obecséről jelentik: Megeszerzte köz tudomásu az a véres eset, mely 1907. augusztus 20-án Obecsén a Vadászúrt-szállóban lefolyt. Szent István éjjelen ugyanis dr. Jojkits együtt mulatoit Manojlovits István földbirtokossal. Hajnal felé járt már az idő, mikor a mulató társaság még mindig együtt volt. Ezen idő tájban vetődött haza a szomszédos korcsmából a szálloda egyik alkalmazottja, *Fekete* Ferenc csapos, ki a mulató társaságot a záróra figyelmeztette. Dr. Jojkits erre azzal felelt, hogy a csapot kétszer arculütötte. Kevéssel ezután a pezsgőtől átázott dr. Jojkits az udvarra ment. Itt a csapos és dr. Jojkits között újból szóváltás támadt, melynek hevében a csapos egy sörösvéget hajított az ügyvédjelölt felé; ez azonban célt tévesztve, csupán a falat érte. Ezután a csapos lakószobájába vonult s azt magára zárva, aludni tért. Alig feküdt az ágyba, mikor kopogtatást és lármát hallott. Minthogy gazdája hangját vélte felismerni, ajtót nyitott, ekkor azonban szerencsétlenül meglepetés érte. Dr. Jojkits ugyanis „ez volt az“ kiáltással átnyalabolta s a folyosóra cipelve, a földhöz vágta. A feltápáskodott csapos ekkor a kávéházi helyiségbe futott s egy „jaj“ szóval az egyik széken összerogyott. Jobb combjából ujnyi vastagságban sugárzott a vér. Az előhívott rendőrök a terhelő gyanuokok alapján Jojkitsot letartóztatták s bekísérték az újvidéki kir. ügyészségre. Innen azonban 10000 korona biztosíték ellenében szabadlábra helyezték. A rengeteg vért vesztett csapot pedig a szabadkai kórházba szállították, hol másnap behalt sérüléseibe. A napokban volt ebben az ügyben az újvidéki kir. törvényszéknél az esküdtzéki tárgyalás. Az elhangzott vád- és védbeszédek után az esküdték verdikt hozatalra vonultak vissza. Este 9 órára járt már az idő, midőn az esküdték főnöke halotti csendben olvasta fel a verdiktet, mely szerint a vádlottat nem bűnösnek mondta ki. Ennek alapján a kir. törvényszék a vádlottat a vád alól felmentette.

Bukás Militicsen. Kolosa János militicsi vegyeskereskedő értesítette hitelezőit, hogy kötelezettségeinek nem képes megfelelni. 12.000 korona adósságaival szemben 6500 koronát érő áruaktára van. Egyezsége törekszik s 40%-ot ajánl.

Öngyilkosság Feketehegyen. Spangun Henrik feketehegyi lakos — mint levelezőnk írja — e hó 19-én az eléskamara létráján felakasztotta magát, mire észrevették már halott volt. Tettét elmebetegségben követte el.

Utcai támadás. A kossuthfalvai vásár alkalmával Veréb József és Szakács Mátyás bajmoki lakosok valamin összeszólalkoztak, miközben — mint levelezőnk írja — Veréb József egy meggyfabottal Szakácsot úgy fejbeütötte, hogy az súlyos sérülést szenvedett. Veréb ellen a feljelentést megtették.

Községi tisztviselőválasztás Csantavéren. Csantavéren Sinkovits Mihály lemondása folytán megüresedett esküdt állást e hó 21-én töltötték be választás útján. Az egyetlen jelentkező Milánkovits Felix egyhangulag választott meg. — Ugyanakkor töltötték be — mint levelezőnk írja — az üresedésben lévő végrehajtói állást is. Erre már több pályázó lévén, szótöbbséggel Basch József írnok választott meg. A tisztújító közgyűlésen Császár Péter járási főszolgabíró elnökölt.

Elgázolás Csantavéren. Dékány István zentai lakos — mint levelezőnk írja — a csantavéri rendőrségnél azt a panaszt tette, hogy f. hó 15-én délelőtt 10—11 óra között, a hetivásár alkalmával Németh József csantavéri lakos terhes kocsiával sebes vágatás közben úgy elütötte, hogy a kocsi balváltól jobb térdéig keresztül ment rajta és így súlyosabb sérüléseket kapott. A vigyázatlan kocsi ellen megtették a feljelentést.

Házasságok. Pacher Alajos, a Dévai Takarékpénztár tisztviselője eljegyezte Korossy Margit kisasszonyt, lapunk kitűnő tollu munkatársát, a fővárosi előkelő társadalom egyik ünnepelelt szépségét, Korossy József posta- és távirófelügyelő, a budapesti központi posta- és táviróhivatal technikai osztálya vezetőjének leányát.

Bierman Mór szabadkai kereskedő eljegyezte Robitsek Mariska kisasszonyt.

Netz György Ujpestről eljegyezte Szűszner Irén kisasszonyt, Szűszner Ferenc óbecsei kath. tanító leányát.

Lukácvits Iván János nőül vette Biró Anónia kisasszonyt Zentán.

Herczeg Sándor zombori mérnök a napokban tartotta esküvőjét Konyovits Ivánka kisasszonnyal, a kitűnő hegedűművésznővel. A templom ez alkalommal nagy és előkelő közönséggel telt meg.

Hajnal Lajos halasi kereskedő eljegyezte Erlich Erzsike kisasszonyt Szabadkán.

Korenek József kaszai jegyző a napokban tartotta esküvőjét Schumacher Luiza kisasszonnyal Cservenkán.

Fizetésektelenség Baján. Dervaderits Illés bajai férfiszábo fizetésektelenség lett.

A titel—nagybecskerekéi vasut. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott *Gjrerer, Schoch és Grossmann* budapesti vállalkozó cégnek a cég által tervezett *titel—nagybecskerekéi* h. é. vasutvonal Perlasz állomásától Farkasd és Torontálsziget községek érintésével a torontáli h. é. vasutak nagybecskerek pancsovai vonalának Antalfalva állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra.

Halálozások. Szaday Kálmán bajai városi tisztviselő a napokban 51 éves korában meghalt. A derék férfit nagy részvétellel temették el.

Schlachter Károlyné sz. Bosnyák Teréz a napokban meghalt Kulán. Nagy részvét mellett temették el.

Purimbál Zsabyán. A zsabyai ifjuság mult kedden a Korona-vendéglőben igen sikertelt jelmezballt rendezett. A táncteremben szebbnél-szebb jelmezese keltettek méltó feltűnést. Guttmann Beruska francia paraszt, Hirschl Rózsika és Keller Mariska krajnai, Fischer Rózsika sváb, Vucsetin Mária és Milicsics Katica cigányleány jelmezben tűnt ki. Székely Sándorné, dr. Csillag Károlyné és Weisz Arturné, előbbi kettő szerb menyecske, utóbbi diszes pillangó jelmezben emelte az est fényét. Felülfizettek: dr. Széchenyi Tamás 7 kor., Székely Sándor 2 kor. 60 fill., Fischer M. Jakab 2 kor., Hacker N. 1 kor. 80 fill., Nikoits Emdre és özv. Guttmann Róza 1'60—1'60 kor., Weisz Jenő 1 kor., Weil Vilmos 80 fill., Hirsch Izidor 60 fill., Milicsics Katica a kártyavetésből szerzett 1 kor. A rendezőség mind a felülfizetőknek, mind Hirsch Rózsikának (a szép rendezőjelvényekért) ez uton mond köszönetet.

A szerelem vége. Jónás Mária topolyai lakosnő vadházasságban élt Kalmár Jánossal. Az asszony e hó 8 án hazulról eltávozott. Távolléte alatt — mint levelezőnk írja — Kalmár a nő összes ruháit magával vitte s a városban egyenkint eladta. 112 koronát kapott érettök. A kihallgatás során Kalmár beismerte tettét és megnevezte azokat, akiknek a ruhaneműt eladta. Ugy Kalmár, mint az orgazdák ellen megindult a vizsgálat.

Vadállatias cselekedet. Földi Illés tiszakálmánfalvai 66 éves lakos f. hó 16-án Süli Viktor 11 éves kis leányon erőszakot követett el. A lelketlen embert átadták az ujvidéki kir. törvényszéknek.

Meglőtt csendőr. Annak idején lapunk közölte, hogy a csurogi csendőrőrző cirkálás közben Csurog község egyik leghírhedtebb verekedőjét, Mándits Milost, aki már többször ült fegyházban, keresztöltötte, mert forgópisztolyt fogott rája. Ebben az ügyben az ujvidéki csendőrőrszárnyparancsnok f. hó 20-án vizsgálatot tartott Csurogon, amelyen megjelent az időközben Csurogról elhelyezett Bognár nevű csendőrszakaszvezető, az említett őrző vezetője. Mándits Milos bosszút forralván Bognár ellen, ugyanis ő lötte meg ez előtt néhány héttel, az említett napon este testvéreivel a csendőrlaktanya közelében, forgópisztolyal lesbe állott. Albrecht József csendőrtizedes rosszat nem sejtve, az észre nem vett leselkedők mellett elhaladt. Egyszerre csak Mándits rejtékéből kiugrott és revolveréből háromszor a csendőrrre lött, akit Bognár szakaszvezetőnek nézett. Mándits tettének elkövetése után megugrott és azóta bujdosik, míg testvéreit letartóztatták. A gyilkos legény után óriási hajszát indult meg. Tizenöt csendőrt és ugyanannyi rendőrt mozgósítottak, eddig eredmény nélkül. A meglőtt csendőr állapota veszedelmes, mert mind a három lövés talált.

Hamis bankjegyek. A napokban a torontálmegyei Torontálsziget községben hamis husz koronás bankjegyekről szerzett tudomást a csendőrség. A nyomozás szálai a Bácskába is átvetettek, a hol a csendőrség — mint levelezőnk írja — Titelen és Felsőkabolon szintén talált hamisítványokat és 7 egyént el is fogott. A nyomozás széles körben folyik tovább.

Nagy vihar Titel környékén. A napokban dühöngött szélvihar az ugynevezett „Kosova” — mint titeli levelezőnk írja — elég nyomokat hagyott maga után, azonkívül hogy a házétők cserepeit megbontotta, Titelen a Tiszán három uszályhajót elsüllyesztett. 18-án éjjel pedig a sajkásszentiváni vasut állomásról két drb. üres teherkocsit elragadt és egész ujvidék alá sodorla őket.

Március Idusa Szivácon. A nagy naphoz méltóan ünnepelelték meg a sziváciak március 15-ét. Az ó—ujsziváci függetlenségi kör rendezte ezuttal az ünnepélyt. Megjelentek — írja levelezőnk — mindazok, akik áthatva e nagy nap fontosságától, tudnak lelkesedni azon eszméért, mely a szabadságnak sugarai. Szép program volt, Ferencz Ádám ur magyar és német beszédben üdvözölte a közönséget, néhány szóban említést téve a nagy nap jelentőségéről. Azután átadta a szót az ünnepi szónoknak. Glöckner Károly lelkes magvas beszédben méltatta és magyarázta a szabadság ünnepeinek évfordulóját. Individuális nézetének is kifejezést adott, amennyiben a függetlenségi-párt elveit vette bonckés alá. Fejtegetése általános tetszésben részesült. Mohácsy Béláné urnő az ismert kitűnő előadásával Jakab Ödön alkalmi költeményét szavaltta el. Ezután Bischoff Béla ur „Talpra magyar”-t olyan lelkesítőn szavaltta el, hogy szinte a közönséget magával ragadta. Ez annyiban meglepő volt, mert B. németajku lévén. Az összes szereplők nagy elismerést és tapsot arattak. A társaság a késő reggelig elmulatott.

Főispáni kinevezések. Fernbach Károly főispán az apatini járási szolgabírósnágnál üresedésben levő írnoi állásra Zoltán József központi rendszeresített díjnokat és az ekként megüresedett díjnoki állásra Zottományi Jenő ideiglenes díjnokat nevezte ki.

Csöd Ujvidéken. Ilcs Száva ujvidéki kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnok dr. Lustig Sándor ujvidéki ügyvéd.

Csöd Sajakásszentivánon. Az ujvidéki törvényszék csődöt rendelt el Berlet Gáspár sajkásszentiváni kereskedő ellen. Tömeggondnok Rohonyi Gyula ujvidéki ügyvéd.

A zentai kereskedők a telefondíjak leszállításáért. A zentai kereskedők körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a Bács megyéhez tartozó külön törvényhatóságokkal (Bajával, Zomborral, Szabadkával, Ujvidékkel) való telefonbeszélgetés 2 korona helyett csak 1 koronába kerüljön. Ebben az ügyben ome kérvényt intézték a kereskedelmi miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Alulírottak, Zenta város kereskedői, gyárosai és iparosai, már hosszú évek óta tapasztaljuk a zentai kereskedelem és ipar fejlődésére bénítólag ható azon körülményt, hogy dacára annak, hogy Zenta város az ipari és kereskedelmi forgalmat illetőleg — vármegye területén majdnem — első helyen áll, mégis nélkülözniük kell a szomszéd városokkal létesített állami telefon összeköttetésnek előnyeit. Míg a szomszéd — alig pár kilométernyi távolságban fekvő — kis és nagyközségek, nevezetesen: Ada, Óbecse stb., stb., a vármegyei hálózat kötelékében — csekély évi díj lefizetése ellenében beszélhetnek Szabadka, Zombor és Ujvidék városokkal, addig nekünk ugyanezen ténykedésnél, minden három percnyi beszélgetésért két koronát kell fizetnünk! Nagyméltóságú

Miniszter Ur! Mindinkább fejlődő iparunk és kereskedelmünk lebonyolításánál a szomszédos nagyobb városokkal való telefon összeköttetésnek olcsósága igen nagy szerepet játszik és ha az erősebb és kedvezőbb fekvésű Szeged város Nagyméltóságodnak jóindulatu bölcsességéből kifolyólag Szabadka, Hódmezővásárhely, Makó, — városokkal való telefon beszélgetéseknél a mérsékelt telefon díjnak óriási előnyében részesül, akkor nekünk is hasonló kegyes intézkedésre kell kérnünk Nagyméltóságodat. Hogy a vármegyeibeli és szomszéd nagyvárosok kereskedelmi és ipari versenyében továbbra is sikerrel folytathassuk a küzdelmet, — életbevágó főfeltételként szükségünk van arra, hogy a szomszéd nagy városokkal, névszerint: Szabadka, Szeged, Zombor, Ujvidék (Óbecse), Nagykikinda és Nagybecskerekkel ötven fillér telefon díjnak lefizetése ellenében beszélgethessünk, illetve bonyolíthassuk le üzleti dolgainkat, mert csak így leszünk képesek megvédeni és biztosítani versenyképességünket. Meggyőződésünk, hogy az állam kincsiár a szomszédos telefon díjnak redukálása mellett sokkal nagyobb összeget fog évenként bevételezni mint jelenleg, midőn is a koronás telefon díjak lefizetésére csak is a legvégső esetben határozza el magát az amugy is nagy üzemi és üzleti kiadásokkal dolgozó gyáros, iparos vagy kereskedő. Alázatos kérelmünk megújítása mellett vagyunk Nagyméltóságodnak készséges szolgái.

Fizetésektelenség Csátalján. Wámoscher Sándor csátaljai kereskedő, aki másfélév előtt nyitotta meg üzletét, a napokban 20,000 korona adóssággal fizetésektelenség lett. Aruraktára és követelése 8000 koronára rug. Egyezségre törekszik, s 40%-ot ajánl, Ingusz Lipót kereskedő jóállása mellett.

Különös vendégszeretet. Spangusz Henrikné feketehegyi asszony — mint levelezőnk írja — napokban látogatóban volt Fritz Péterné szomszédnőjénél. Az élénk beszélgetés hevében a háziasszony a vendéget úgy elverte, hogy súlyos sérülésekkel szállították haza. Az udvaris vendéglátó ellen megindították az eljárást.

Bácskai karcos.

Feltűnő bűneselet tárgyalta a napokban az ujvidéki törvényszék. Dr. *Jajkits* Dusán állott a vádlottak padján. Bizott a fölmentésében; de azért, midőn az ítélet előtt azt kérdezték tőle, hogy érzi magát, így szólt:

— *Joj! kúsit nagyon drukkolok.*

A bácsbokodi új templom céljaira szép eredményt tett *Kuts* otáni esperes. A derék esperes ezzel megtalálta az igazi *Kuts*ot, mely az emberek szívéhez vezet.

Az ujvidéki függetlenségi párt hivatalos lapja, a *Határőr* azon csodálkozik, hogy az ottani szerb radikálisok tüntettek március 15-ike ellen. Sebaj. Ha tüntettek a magyar szabadság évfordulója ellen, megünnepelik eléggé azt a furcsa szabadságot, melylyel az egyházi vagyont kezelik.

A zombori közös konyha a napokban megszünt.

A zombori leláncolt függetlenségi irigykedve gondolják magukban: — Ime, ezek milyen könnyű szerrel robbantották szét a *közösséget*.

A zentai halestély. A zentai izr. nőegylet a napokban *halestélyt* rendez.

Ez az estélyi csakugyan stilszerű. Az ottani közélet vezetőférfiainak jó része ugyanis nagyon szeret a zavarosban *halászni*.

Az ujsziváci jelmez-szépségsversenyen Merkel Ádámné vitte el az első díjat.

Az ottani leányoknak ez sehogys se tetszett. Bosszusan jegyezték meg:

— *Mér' kell* éppen neki az első díjat elvinni hiszen mi szebbek elégánsabbak voltunk.

Jutalom a magyar nyelv sikeres tanításáért dr. Scheffer *csébi* orvos 200 koronát ajándékozott két tanítónak, akik sikeresen tanították a magyar nyelvet.

Még egynéhány ilyen *cséblés*, s aztán az eddiginél jobb terméseredményt várhatunk a nemzetiségi vidékek pedagógiai mezején.

KÖZGAZDASÁG.

Latinovits Pál üdvözlése. Az uj- és ósziváci tejelverseny alkalmából az ottani gazdák táviratilag üdvözölték vezérüket, *Latinovics* Pál ny. főispánt, a Gazdasági Egylet elnökét.

Motoros eke. Horváth János bajai mérnök motoros ekét talált föl, melyről ezeket jelentik:

A „Turul” szabadalmazott motoros ekével 40—50 katasztrális holdat lehet naponként 15 órai munkaidővel, — tetszés szerinti (16—28 centiméter) mélységben a legököltebben megszántani.

A motoros eke legfőbb előnye abban rejlik, hogy a földet teljesen megfordítja.

Horváth János mérnök szabadalmat nyert találmánya igen érdekes és nemzetgazdasági szempontból korszakalkotónak mondható.

Ezen hatvasu motoros eke üzemköltsége elenyésző csekély, amennyiben egy katasztrális hold felszántása alig kerül 1 korona 50 fillérbe.

A Bácsmezei Gazdasági Egylet közgyűlése. A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egylet március hó 29-én, vasárnap délelőtt 9^{1/2} órakor Zomborban az egyesület székházában (Rákóczy-ut) rendes évi közgyűlést tart, melynek tárgysorozata ez: 1. Az egyesület múlt évi működése és állapotáról szóló igazgatói jelentés. 2. A folyó évi munkatervét megállapítása. 3. A múlt évi zárszámadások előterjesztése, az igazgatóválasztmány és tisztikar, valamint a számvizsgálók részére a felmentvény megadása. 4. A folyó évi költségvetés megállapítása. 5. Latinovich Géza lemondásával megüresedett ügyv.-elnöki állás betöltése. 6. Az igazgatóválasztmány kiegészítése. 7. Az igazgatóválasztmány által ajánlt tiszteletbeli tagok választása. 8. Számvizsgáló-bizottság választása. 9. Esetleges indítványok. — A közgyűlésen *Latinovits Pál* ny. főispán fog elnökölni.

A Bácsmezei Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya e hó 28-án, a közgyűlést megelőző napon ülést tart, melyen a közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyakat vitatják meg. Ugy ezen, mint a közgyűlésen *Latinovits Pál* fog elnökölni.

Szerkesztői üzenetek.

Levelező, Titel. Csak hadd karcolja. Az ilyeneknek nem árt.

Függetlenségi Kör, Szenttamás. Április 1-től számítódik. Az előző példányokat ingyen küldtük.

Gy. M. Borócz. Kivánsága szerint rendben van.

V. K. Zombor. Valamennyit postára tettük.

„Bánat nyomja a szivemet.” Hogy sokáig ne nyomja, kiirtottuk a papirkosárban.

D. G., S. H. A Bácsmezei Kör ujjászervezése iránt már megindult a mozgalom. A másikkal az okát lehetetlen e helyen megmondani.

Levelező, Szivác. Már több ízben megkértük, hogy értesítéseit korábban sziveskedjék hozzánk juttatni. A vasárnapi eseményről szóló tudósítást csütörtökön késő délután kaptuk meg, s így leszorult.

I. B. Ujvidék. Köszönjük. Elintézzük.

Cs. M. Bácsalmás. 8 nappal ezelőtt küldtük el. A másiktól semmit se tudunk.

Gy. B. Szabadka. A jövő héten írjuk meg.

L. S. Csantavér. A zombori házikiallításra vonatkozó felvilágosításért forduljon Krump Vilmos tanárhoz, Zomborba.

Del Toró. Néhány nap múlva levélben válaszolunk. A küldött tárca egyik közelebbi számunkban jelenik meg.

Levelező, Bácsalmás. A nevezett ifjú hölgy versét lehetetlen volt leadni. Az okát levélben fogjuk megírni. A bejelentett cikket várjuk.

P. G. Dérnye. Állandó értesítéseit szívesen vennők, annál is inkább, mert látjuk, hogy jól forgatja a tollat.

S. T. Baja. A Bácsmezei Közigazgatási Naptárt lapunk 1902-ben adta ki. Fölös példányokkal már nem rendelkezünk.

H. T. Zenta. Szerkesztőnk írta.

Dr., Kula. Köszönjük. A szinigazgatónak az eljárása határozottan elítélendő. A jelzett irányban megteszszük az intézkedést.

„Ujvidéki Híradó.” Megindítottuk.

„Magyar Textilpar.” A cserepéldányt ne Zomborba, hanem Budapestre (Terézkerut 2.) sziveskedjenek küldeni.

B. D. Kunbaja. Kérelmét teljesítettük. Beküldött költeményei sorra kerülnek.

lesoványodást

meggátolja, a testet, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is megerősíti ép-
ugy, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adassék neki

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió.

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér

Kapható minden gyógytárban.

1629/1908.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó **Ófutak** községben üresedésben levő és évi 1000 korona fizetés, valamint 260 korona lakbérrel egybekötött **segedjegyzői állásra** 1908. évi április hó 15-iki határidővel pályázatot hirdetnek.

Ujvidék, 1908. évi március hó 20-án.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

2-1

Akácfa-szőlőkaró, kerítési oszlop, ke- rékküllő és tölgytalp,

melyek tartósságuknál fogva leg-
olcsóbbak kaphatók

Wolf és Trostler cégnél Ujvidéken.

Falé: p: Iroda:
Örmény-utca. Duna-utca 6.

3-2

Alsókabol községétől.

473/1908.

Árverési hirdetmény.

Alsókabol község előljárósága ezen község határára kiterjedő **vadászati jogot** az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében 1908. évi augusztus hó 1-től 1914. év július hó 31-éig terjedő hat évre 1908. évi **április hó 11-én** délelőtt 10 órakor a község jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverés útján bérbeadja.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Alsókabol, 1908. március 21-én.

Községi előljáróság.

2-1

Nagyvendéglő bérlet eladó!

Kuczora község nagyvendéglő bérletemet, mely kitünően jövedelmező betegség miatt eladom.

Bővebbet

Hromis György
vendéglős, Kuczora.

5-2

Szonomár János fajbaromfi-telepe Óbecsén.

5-1

Ajánlja **tiszta vérben tenyésztett angol telivér sárga orpingtonjait**. Az állatok **Angliából** importálva M. Lindnertől I. rendű kiállítási állatok és törzskönyvezve vannak. Tavasz keltetéshez szükséges tenyésztőjásokat csakis szakszérien selectált pepiner tenyésztésben állandóan ellenőrzött és idegen vérű I. rendű kakasokkal bíró törzsektől szállítok. — Tojások ára (rázásmentes pat. dobozokban csomagolva) tuczonként **8 K-ért**. — Az összes fajbaromfiakról szóló **árjegyzék ingyen és bérmentve**. — **Számos elsőrendű kitüntetések**. — Állataim a Szegedi Országos Baromfikiállításon megtekinthetők. — 1 méteres Angol emdeni gunaram és 1 törzs telivér sárga orpington.

1730 kig. 1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben levő községi **irnoki állás** betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben 1000 kor.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a vmegyei 6/887. kgy. számú szabályrendelet 9. §-ának megfelelőleg felszerelve folyó évi április hó 9-éig anynyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Választási határnapul 1908 évi **április hó 11-ik** napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

Topolya, 1908. évi március hó 9-én.

Császár Péter,
főszolgabíró.

2-2

Legtermékenyebb és rendkívüli jó tulajdonságai

következtében Európa minden országába terjedő gazdasági akadémiák, gazd. tanintézetek, kísérletezési állomások által ugy bel- mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyáknak elismert, nemes burgonyafajok:

1. **Agnelli-féle Magyar Kincs eredeti burgonya**, legkeresettebb fajú burgonya, termése csodálatig nagy. Legnagyobb futóhomokban, a melyben rozs és másfajú burgonya nem nő, igen jól sikerül. Nedves, hideg, erős földben igen kitünő termést ad. Ize igen finom Keményítő tartalma igen nagy. Érik augusztusban. Ára 100 kil. 14 kor., 50 kil. 8 kor.

2. **Angelli-féle Pannonia eredeti burgonya**, Sárga husu, igen finom izzel. Fölötte nagy termékenysége vetekedik a Magyar Kincs burgonyával. Koraisága dacára csodálatig nagy termést ad és ugy e rendkívüli jó tulajdonsága, a korai érése és csodálatig nagy termése, legelső rangú burgonyává teszi és világpiacra való képességét biztosítja. Érik június végével, július elejével. Ára 100 kil. 16 kor., 50 kil. 9 korona.

3. **Agnelli-féle Hungaria eredeti burgonya**. Renkivül nagy termést ad. Jól sikerül minden talajban, minden körülmények között és minden éghajlat alatt Hungaria burgonya vizes és mocsaras területekre való ültetésére és természetesére használhatósága egyedül áll a burgonyák között, a hol igen jól sikerül és betegségnek egészen ellenáll. Igen jól sikerül a futóhomokban is. Etartóságában nevezetesség és gumói örökké frissek maradnak. Ára 100 kil. 20 kor., 50 kil. 11 kor. Mind ab itt vasúti állomás.

Kapható létesítőjénél

ANGELLI JÓZSEF plebánosnál
3-2 **CSÁRI, Nyitramegye.**

566/1908.

Pályázati hirdetmény.

A **Sajkásgyörgye** községben 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott **irnoki állásra**.

Az okmányolt pályázati kérvények a szablyai járás főszolgabirójához folyó évi **április hó 10-ig** nyujtandók be.

Zsablya, 1908. március hó 6-án.

Dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

3-3

297/1908.

Pályázati hirdetmény.

Sajkásgyörgye nagy községében üresedésbe jött községi **orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás a következő javadalmazással van egybekötve:

1. Évi fizetés 1600 korona.
2. Trachomások gyógykezeléséért 200 korona.

3. Szabályrendeletileg megállapított vágatási biztosi díjak.

4. Természetbeni lakás.

5. Beteglátogatásért és vénnyírásért nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.

6. Egyéb kiküldetéseken a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. és az 1876. évi XIV. t.-c.-nek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi **április hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Megjegyzem végül, hogy a magyar nyelv mellett a szerb és ruthén nyelv tudása is kívánatos.

Zsablya, 1908. március hó 5-én.

Dr. Széchényi Tamás
főszolgabíró.

3-3

Magyarkanizsa község.

354/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező **vadászati-jog** nyolc vadászati körre osztva az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében és a képviselő testület 126 jkv. 1908. számú határozatában megállapított feltételek mellett 1908. évi augusztus 1-től kezdődőleg 1914. évi augusztus hó 1-ig terjedő 6 egymás után következő évre **1908. évi április hó 8-án délelőtt 9 órakor Magyarkanizsának kis tanácstermében** megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Magyarkanizsán, 1908. március 14-én.

Laczkovics Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. 3-2 közs. bíró.

Félvér simenthali **bikák és Yorkshire** tenyészállatok elsőrendű minőségben kaphatók **dukai Takács Ferenc** gazdaságában **Duka, Vasmegeye, vasut és táviró: Jánosháza.**

10-3

Ingyen és bérmentve küldi kívánatra **erdei gazdasági magvak, erdei facsemelék, gyümölcsfák, vadoncok, sor és díszfák, fűzdugványok, fajburgonyák** stb.

FŐÁRJEGYZÉKÉT

Faragó Béla, császári és királyi udvari szállító **Zalaegerszegen.**

üritük, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll.
Szives megkereséseket kér

Manhold Kálmán KULA, Bácsmegeyének a Telescka magaslatán fekvő Rác György-féle szőlőültvény és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldültvény.

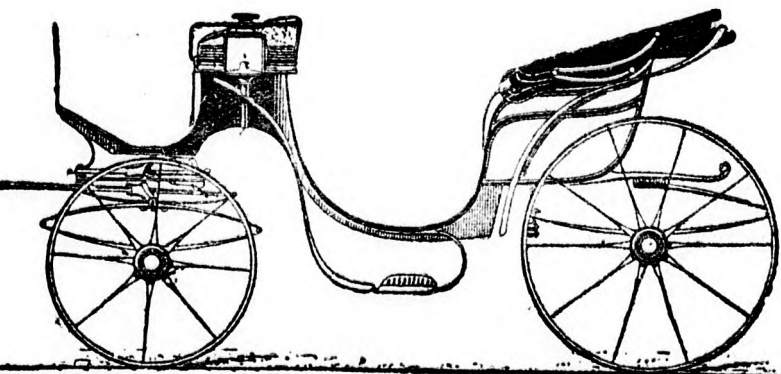
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.

3. A ma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.

4. Gleditsia elősövény, valamint az elősövények királya, mélyen leszállított árban.

Maclura Aurentiaca elősövény, melynek gyökerei nem sarjadanak, tövissei igen

Manhold Kálmán nagybérő.

BIHARI J.
kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII., kör., 54. szám

alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.**

Mindezek előrebocsájtása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Regl kocsikat **ujakra becserelek.** = Átalakításokat **jutányosan készítek.** = Képes árjegyzék **Ingyen,**

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,
Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről híj, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

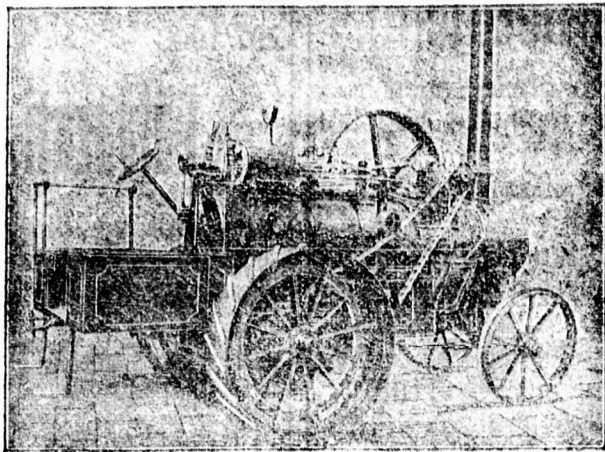
Mutatványszámot mindenkinek 4 héti ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.**

Legpraktikusabb összeállítás.

**Magánjáró
öntvények**

**nyersen vagy
megmunkálva
készen**

Schumacher Rudolf Fiai cégnél kapható Ó-Becsén.

Átalakítanak a legszolidabb kivitelben jótállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6-os magánjáró eladó s vesznek vagy beszerílnék 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

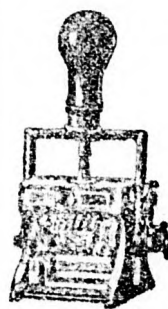
Legelőcsöb rendszer.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaid, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel
Kudlik Ádám.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

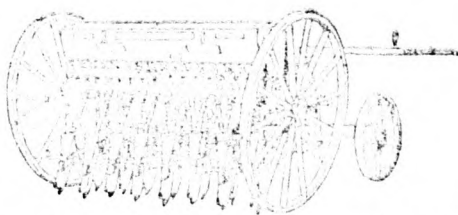
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.

Arjegyzeik kívánatra ingyen.

Földbirtokosok

részére ajánlja

eredeti Melichár gyártmányu Unicum Drill, továbbá szabadalmazott Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, marott lyukazattal ellátott konkolyozó és osztályozó gépeit, Mabilie rendszerű borpréseket, továbbá szőlőzúzókat és minden a mezőgazdaság részére szükséges eszközöket és gépeket, eredeti Robey és Tsalincolni angolországi gépgyári gyártmányu gőzeséplőkészleteket a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módozatok mellett.

SZÜGS ÖPÖN gépgyára Baján.

Fióktelepek a megyében: Szabadka, Óbecse, Újvidék.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.